

هدية
HÄDIYAH

FADHILA ZA SIKU KUMI (ZA MWANZO) ZA DHUL-HIJA

فضل عشر ذي الحجة

Kiswahili

سواحلي

Kamati ya Kielimu ya Jumuia ya Kuhudumia
Maudhui za Kiislamu kwa Lugha Mbalimbali.

فَضْلُ عَشْرِ ذِي الْحِجَّةِ

**FADHILA ZA SIKU KUMI
(ZA MWANZO) ZA DHUL-
HIJA**

اللَّجْنَةُ الْعِلْمِيَّةُ

بِرئاسة الشُّؤْنِ الدِّيْنِيَّةِ بِالمَسْجِدِ الحَرَامِ وَالمَسْجِدِ النَّبَوِيِّ

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

FADHILA ZASIKU KUMI (ZANWANZO) ZA DHUL-HIJA

Utungulizi

Kila sifa njema zinamstahiki Mwenyezi Mungu Mola Mlezi wa walimwengu, na rehema na amani zimfikie yule aliyetumwa kuwa rehema kwa walimwengu, na kwawatuwake, na Maawahaba zake, na wale waliofuata mwenendo wake, na wakaongoka kwa muongozo wake, mpaka siku ya Malipo. Amn baadaya hayo:

Huu ni ujumbe mfupi, ulokusanyamambo muhimu anayoyahitaji Muislamu katika fadhila za siku kumi za mwanzo wa Dhul-Hija. Tumezikusanya kwa ajili ya mwenye kutembelea Misikiki Mhili Mitukufu, mwanazume na mwanamke; ili wawe na elimu na utambuzi na mambo ya dini yao, tukitaraji kutoka kwa Mkarimu, Mwingi wa kureemisha awanufishe kwa ujumbe huu, na aifanye kuwa wenye kufaa, na uwe kwa ajili ya kutaka uso wake tu. Kwani, Yeye ndiye mbora wa wenye kuombwa na Mkarimu zaidi anayetarajiwa.

Kemati ya Kelimu ya Jumla ya Kuhudumia Maudhui za Kislamu kwa Lugha Mbalimbali.

Fadhika za siku kumi (za mwanzo) za Dhul-Hijja:

Siku kumi (za mwanzo) za Dhul-Hijja, uborawake ni mkubwa mno. Ameubainisha Mwenyezi Mungu Mtukufu katika kitabu chake, na akeubainisha Mtume wake Muhammad, rehema na amani zwe juu yake, katika mafundisho yake. Nazo ndizo zile siku ambazo amesapa kwazo Mwenyezi Mungu Mtukufu ndani ya Kitabu chake katika kauli yake:

﴿وَالْقَبْرِ ۝ وَالْغَيْبِ ۝﴾

"Ninasapa kwa (waboti wa) Ajjafri *

Ni kwa asili kumi wa mwanzo (wa Ajjangotatu, Dhul-Hijja)." [Surat Al-Fajr: 1-2] Nazo ni siku kumi (za mwanzo) za Dhul-Hijja, kama ilivyosema (Abudilahi) bin Abbas, (Abdullah) bin Zubair, Mujahid, (Imamu) bin Kathiri, (Imamu) bin Al-Qayyim na zaidi ya mnoja katika wema waliotangulia na wale waliofuata baada yao.¹

Nazo ni siku ambazo kufanya matendo ndani yake huwa bora zaidi kuliko hata kupigana vita katika njia ya Mwenyezi Mungu Mtukufu, kwa hadithi ya (Abdullah) bin Abbas, radhi za Mwenyezi Mungu zwe juu yao, kwamba alisema: Alisema Mtume, rehema na amani zwe juu yake: **"Hakuna siku ambazo kufanya matendo mema ndani yake hupendeza zaidi kwa**

¹ Tazama Tafsiri bin Kathiri 4/106, na Zaadul-Ma'aadi 1/56.

Mwenyezi Mungu kuliko hizi siku kumi." Wakasema: "Ewe Mjumba wa Mwenyezi Mungu! Hata kupigana Jihadi katika njia ya Mwenyezi Mungu?" Akasema Mtume, rehema na amani zwe juu yake: "Hata kupigana Jihadi katika njia ya Mwenyezi Mungu, isipokuwa mtu aliyetoka kwa nafsi yake na mali yake, na akawa hakurudi na chochote katika hivyo."¹

Mtenda bora zaidi katika siku kumi (na mwanze) za Dhul-Hijja:

1- Kutekadeza Hija na Umra. Haya ni katika matendo bora zaidi ndani ya siku kumi hizi; kwa kauli ya Mtume, rehema na amani zwe juu yake: "Atakayehiji na akawa hakusema maneno machafu wala kutenda matendo machafu, anarudi kama siku aliyozaliwa na mama yake (akiwa hana dhambi)." Na katika tamko la Muslim: "Atakayelekea nyumba hii, na akawa hakusema maneno machafu wala kutenda matendo machafu, anarudi kama siku aliyozaliwa na mama yake (akiwa hana dhambi)."² Kauli yake: "Atakayelekea nyumba hii" inajumuisha kwa muktadha wake Hija na Umra, na kila sifa njema ni za Mwenyezi Mungu. Na amesema Mtume, rehema na amani zwe juu yake: "Kufanya Umra mpaka Umra nyingine kunafanya mtu kusamehewa madhambi

¹ Kaipekea Bukhari, na Timidhina tamko hili ni lake.

² Kaipekea Bukharina Muslim.

yanayofanyika baina ya Umra hizo mbili. Na Hija iliyokubalika haina malipo isipokuwa Pepo."¹

2- Kufunga siku tisa (za mwanzo za Dhul-Hija) au zidakazowezekana katika hizo. Hili ni kwa kauli ya Mtume, rehemana amani zwe juu yake: "Hakuna siku ambazo kufanya matendo mema ndani yake hupen eleza zaidi kwa Mwenyezi Mungu kuliko hizi siku kumi." Na swaumu ni mlongoni mwa matendo mema matukufu zaidi ambayo alihimiza Mtume, rehemana amani zwe juu yake, na akahamadisha juu yake. Mlongoni mwake ni kauli yake, rehemana amani zwe juu yake: "Hakuna mji yeyote atakayefunga siku moja katika njia ya Mwenyezi Mungu, isipokuwa Mwenyezi Mungu atauweka mbali kwa siku hiyo moja uso wake na moto mldimu sabini."²

3- Ni sheria kuchinja udhuhya siku ya kuchinja na siku za Tashriq (kubanika nyama). Imethibiki kuwa Mtume, rehemana amani zwe juu yake: "Alichinja siku ya Idi kondoo wawili weupe wenye pembe. Aliwachinja kwa mkono wake, atajajina la Mwenyezi Mungu juu yake, akatoa takbira na akaweka mguu wake juu ya shingo zao."³

Na imedmulwa kutoka kwa Aisha, radihi za

¹ Kikapokea Bukharina Muslim.

² Ameipokea Bukhari na Muslim.

³ Ameipokea Bukhari na Muslim.

Mwenyezi Mungu zwe juu yake, kwamba alisema: Alisema Mtume wa Mwenyezi Mungu, rehema na amani zwe juu yake: "Hajawahi kufanya mwanadamu tendo lolote siku ya kuchinja (siku ya Idi) linalopendeza zaidi kwa Mwenyezi Mungu kuliko kumwaga damu. Na hakika kitoletwa kichinjwa hicho siku ya Kiyama kikwa na pembe zake, nywele zake na kwato zake. Na hakika damu hiyo hufika kwa Mwenyezi Mungu katika mahali (pa kukubalika) pake kabla hajadondoka katika Ardhi. Basi zisafisheni kwavyo (vichinjwa) nafsi zenu."¹

Na zinapoinjia siku kumi (za mwanzo) za Dhul-Hija atajizula zihyekusudia kuchinja kunyoa nywele zake na ngozi yake; kwa mujibu wa hadithi ya Ummu Salama, radhi za Mwenyezi Mungu zwe juu yake, kutoka kwa Mtume, rehema na amani zwe juu yake, ya kwamba alisema: "Mtakapouona mwez mwanadamu wa Dhul-Hija, na akataka mmoja wenu kuchinja; basi ajizule kunyoa nywele zake na kupunguza kucha zake." Na katika tamko jingine: "...basi kumwe asichukue chochote katika nywele zake wala katika kucha zake mpaka atakapochinja dhabihu wa Idi."²

4- Takbiru (kusema: Allaahu Akbaru), na tahili (La ilaaha ila ilaahu), na kumtaja Mwenyezi Mungu ndani

¹ Kipokea Timidhi.

² Kipokea Muslim.

ya siku hizi kumi na siku za Tashriq (kubanika nyuma) kwa hadithi ya Abdullah bin Omar, radhi za Mwenyezi Mungu zwe juu yake, kutoka kwa Mturne, rehema na amani zwe juu yake, kwamba alisema: "Hakuna siku tukufu zaidi mbele ya Mwenyezi Mungu wala zinazopendeza zaidi kufanya matendo ndani yake, kuliko siku hizi kumi (za mwanzo za Dhul-Hija). Badi zidisheni sana ndani yake: Tahilli - yaani kusema: La ilaha illa ilah (hakuna mungu isipokuwa Mwenyezi Mungu), na Takbiri - yaani kusema: Allaahu Akbaru (Mwenyezi Mungu ni Mkubwa), na Tahmidi - yaani kusema: Alhamdulillah (sifa njema ni za Mwenyezi Mungu)."¹

Na takbira zina aina mbili, kama ifuatavyo:

Ainaya kwanza Takbira za moja kwa moja. Nazo ni zile ambazo hazihusiani na baada ya swala; bali zinaruhusika nyakati zote.

Zinaanza takbira zidzo na mipaka katika Idli-Adhha kuanza siku ya kwanza ya siku kumi (za mwanzo) za Dhul-Hija mpaka siku ya mwisho katika siku za Tashriq (kubanika nyuma), katika nyakati zote: usiku, mchana, barabaran, sokoni, msikiti, nyumbani na maeneo yote yanayofaa ndani yake kutajwa Mwenyezi Mungu Mtukufu.

Aina ya pili: Takbira zenye mipaka: Nazo ni zile

¹ Kaipokea Ahmad.

zinazofungamanishwa na swala katika Idi-Adhha hasa. Na wakati wake na namna yake ni kama ifuatayo:

Kwanza: Zituanza takbiru zenye mipaka baada ya swalaya Alifajiri siku ya Arafa, na atamaliza baada ya swala ya Laasiri siku ya tatu katika siku za Tashriq (kubanika nyama). Hili ni kwa asyekuwa hujaji. Na ama hujaji, yeye ataanza takbiru zenye mipaka kuanza Adhuhuri ya siku ya kuchinja.

Pili: Namna ya kufanya takbiru Allaahu Akbaru, Allaahu Akbaru. Usa ilaaha ila ilaahu, wallaahu Akbaru, Allaahu Akbaru wallaahil Hamd. Yaani: Mwenyezi Mungu ni Mkubwa, Mwenyezi Mungu ni Mkubwa. Hapana mungu apasaye kuabudiwa kwa haki isipokuwa Mwenyezi Mungu, na Mwenyezi Mungu ni Mkubwa. Mwenyezi Mungu ni Mkubwa, na kila sifa njema ni zake Yeye Mwenyezi Mungu.¹

5- Pupa ya kutekeleza swala ya Idi kwa asyekuwa hujaji, kutoa takbiru wakati wa kulendea na kusikiliza hotuba. Kwani, hili ni miongoni mwa alama kubwa za Uislamu. Na kwa sababu ya ukubwa wa jambo lake, wameamrisha kulendea wanawake mpaka mabikira na wenye hadhi. Imedmulwa kutoka kwa Ummu Atwiya, radihi za Mwenyezi Mungu zwe juu yake,

¹ Tazama: Al-Mughni, cha bin Qudma 3/290, na Ashsharhu'l-Kabir pamoja na Al-Mughni wal-Inswaf 5/380.

kwamba alisema: "Tulikuwa tukiamrisha kutoka siku ya Idi mpakatukawa tunawatoa mabikira majumbani mwao wanamjilifadhi, vile vile mpaka tukawa tunawatoa wenye hedhi, nao wanakaa nyuma ya wanawake. Wakawawanatoa takbira kwatakbira zao, na wanasomba kwa dua zao, na wanataraji baraka za siku hiyo na utakadfu wake." Na katika tamko lingine: "Na aliwamrisha wenye hedhi wajitenge mbali na mahali wanaposwalia Walistamu."¹

6- Kukithirisha matendo mema, miongoni mwa ibada za sunna: Kama vile swaha, sadaka, kusoma Qur'ani Tukufu, kumrisha mema na kukataza mabaya, kumtendea wema jirani, kuunga udugu na mengineyo miongoni mwa matendo mema, kwa ujumla wa kauli yake rehema na amani zwe juu yake: "Hakuna siku ambazo kufanya matendo mema ndani yake hupendeza zaidi kwa Mwenyezi Mungu kuliko hizi siku kumi." Wakasema: "Ewe Mjumba wa Mwenyezi Mungu! Hata kupigana Jihadi katika njia ya Mwenyezi Mungu?" Akasema Mtume wa Mwenyezi Mungu, rehema na amani zwe juu yake: "Hata kupigana Jihadi katika njia ya Mwenyezi Mungu, isipokuwa mtu aliyetoka kwa nafsi yake na mali yake, na akawa hakurudi na chochote katika hiyo."²

¹ Ameipokea Bukhari na Muslim.

² Kapeokea Bukhari na Tirmidhi, na tamko hili ni lahe.

**Na Mwenyezi Mungu pekee ndiye mwenye
kuombwa atunufaishe kwa yale tuliyodifunza, na
atufunze yale yenye kutunufaisha. Haidka Yeye ndiye
Mpeji, Mkarimu. Na nehemu na amani nyingi
zimuendee Nabii wetu Muhammadi na watu wake.**

Yaliyomo

FADHILA ZA SIKU KUMI (ZA MWANZO) ZA DHUL-HUA.....	2
Utangulizi	2
Fadhila za siku kumi (za mwanzo) za Dhul-Hija:	3
Matendo bora zaidi katika siku kumi (za mwanzo) za Dhul-Hija:	4

هدية
HÄDIYAH

The Encyclopedia of Ar-Rahman's Guests

Selected material for Pilgrims and Um-rah teaching it
in languages of the world.

